

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

Տնօրեն՝ Ն. Խաչատրյան

« 01 » 09 2023 թ.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Հայկասարի հիմնական դպրոց ՊՈԱԿ

Վրասարան

Ուսումնական հաստատության անվանումը, դասարանը

Նվարդ Հայսերի Խաչատրյան

դասարանի ղեկավարի անունը, հայրանունը, ազգանունը

«2023-2024» ուսումնական տարի

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիրակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարողներ
1	Զրույց «Գիտելիքը ուժ է թեմա»	05.09. 2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
2	«Ընկերություն և բարեկամություն» թեմայով զրույց	12.09. 2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
3	Անկախության օր	19.09.2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
4	Լավ և վատ սովորություններ	26.09.2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
5	Զրույց «ուսուցիչ իմ բարի» թեմա	03.10.2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
6	Թարգմանչաց տուն	10.10.2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
7	Աշունը դասարանում	17.10.2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
8	Տեսադասերի դիտում	31.10.2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
9	Զրույց «Հայաստանը իմ մեր տունն է»	07.11. 2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
10	Հայկական ժողովրդական հեքիաթ	14.11.2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
11	Օգտակար և վնասակար սովորություններ	21.11. 2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
12	Խոսք. վարքաձևեր. ներողություն, խնդրանք. ողջույն, շնորհակալ	28.11. 2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
13	Երաժշտությունը իմ կյանքում	05.12. 2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
14	Զրույց բնության երևույթների մասին	12.12. 2023թ.	դասղեկ,աշակերտ
15	Ամանորը դասարանում	19.12. 2023.	դասղեկ,աշակերտ
16	Ինչպե՞ս անցկացրեցի Ամանորը	09.01. 2024թ.	դասղեկ,աշակերտ
17	Զվարճալի պատմությունների ընթերցում	16.01. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
18	«Հայ զինվոր» բանակի օրվան նվիրված ցրույց	23.01. 2024թ.	դասղեկ,աշակերտ
19	«Բարությունը կփրկի աշխարհը» հեքիաթների քննարկում	30.01. 2024թ.	դասղեկ,աշակերտ
20	Տեսադասերի դիտում	06.02. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
21	Զրույց «Հայկական ազգային մշակույթը»	13.02. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
22	«Համայցանցի և գրքի համեմատում» թեմայի զրույց	20.02. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
23	Զրույց առեղջ ապրելակերպ թեմա	27.02. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
24	Զրույց «Գեղեցկությունը մեր կյանքում»	05.03. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
25	Ավետաբեր գարուն, դու բարով եկար	12.03. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
26	Իմ հետաքրքրությունները	19.03. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
27	Մուրբ գատիկ	02.04. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
28	Բարեխիղճ վերաբերմունք աշխատանքի նկատմամբ	09.04. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
29	Դառնալ հայրենիքի արժանավոր գավակ	16.04. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
30	Զրույց «Հայոց ցեղասպանություն» թեմա	23.04. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
31	Զրույց նվ. մայիսյան հաղթանակներին	30.04. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
32	Ինչպես հասնել հաջողության	07.05. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
33	Մարդը գնում է, գործը մնում	14.05. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ
34	Էքսկուրսիա բնության գրկում	21.05. 2024 թ.	դասղեկ,աշակերտ

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱԾԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ներածություն. դասարանի ընդհանուր բնութագիրը- 6-րդ դասարանում սովորում է 1 աղջիկ:

9-րդում 2 աշակերտ՝ 1 աղջիկ և 1 տղա: Դասարանում ձևավորված է առողջ, միասնական և ամուր կոլեկտիվ: Աշակերտների հետ տարվում են կրթական և դաստիարակչական աշխատանքներ: Նրանք շատ լավ գիտեն դպրոցի կարգն ու կանոնը, իրենց իրավունքներն ու պարտականությունները:

2. Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքներն ուսումնական տարվա ընթացքում Պետք է իրականացնել հայեցի գեղագիտական, բարոյական, հայրենասիրական, սպորտային, քաղաքացիական դաստիարակությանը նպատակաուղղված միջոցառումներ, բաց դասեր, բանավեճեր, երեխաների հայացքների, մոտեցումների բացահայտման ուղղությամբ քայլեր: Կարևորագույն միջոցը դասապրոցեսն է, որի ընթացքում երեխաներին տրվում են գիտելիքներ, հմտությունների զարգացում, կարողությունների դրսևորում, նախաձեռնության, ինքնուրույնության, հանդուրժողականության խթանում:

3. Հայեցի դաստիարակություն

3.1 Հոգևոր դաստիարակություն- Ազգային հոգևոր դաստիարակության նպատակն է աշակերտների մեջ սեր և հարգանք սերմանել կյանքի հոգևոր արժեքների նկատմամբ, որ կարողանան սահմանազատել հոգևոր և նյութական արժեքները:

3.2 Գեղագիտական դաստիարակություն: Ազգային եթնամանկավարժության փորձն ու ավանդույթները դպրոցականին փոխանցելը գեղագիտական դաստիարակության միջոց է: Այն իրականացնել հնարավոր է կինոդիտումների, ստեղծագործությունների ընթերցումների, քննարկումների, մշակութային օջախներ այցելելու միջոցով:

3.3 Ռազմա-հայրենասիրական դաստիարակությունը հնարավոր է իրականացնել գրույցների, համապատասխան ստեղծագործությունների ընթերցումների և քննարկումների միջոցով: Հայրենասիրական երկերը ևս կարող են դրականորեն անդրադառնալ աշակերտների ռազմահայրենասիրական դաստիարակության վրա: Հայրենիքի հանդեպ ձևավորել ջերմ ու նվիրական սեր:

3.4 Ֆիզիկական դաստիարակությունը հանդիսանում է դաստիարակության կարևորագույն բաղադրամաս և մեծ նշանակություն ունի անձի համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացման գործում: Ֆիզիկական դաստիարակության բազմաբնույթ խնդիրներն իրականացնելիս պետք է հաշվի առնել աշակերտի տարիքային առանձնահատկությունները:

3.5 Աշխատանքային դաստիարակություն: Դաստիարակել սեր աշխատանքի նկատմամբ, հասնել այն բանին, որ աշխատասիրությունը վերածվի ամենօրյա սովորույթի, անհրաժեշտության: Աշխատանքային դաստիարակության նպատակները բազմազան են, ուստի և պետք է յուրաքանչյուր երեխային ցուցաբերել անհատական մոտեցում:

3.6 Բնապահպանական դաստիարակություն: Աշակերտներին հաղորդել էկոլոգիական գիտելիքներ Նրանք պետք է գիտակցեն, որ բնությունը ազգային, հասարակական հարստություն է և պետք է պահպանել ու խնամքով վերաբերվել նրան:

4. Դպրոց-ընտանիք կապը: Կարևորագույն հիմախնդիրն է դպրոց-ընտանիք կապի մշտապես պահպանումը, քանզի մեկն առանց մյուսի չի կարող լիարժեք դրսևորվել, դրանք լրացնում են միմյանց և երկուսի գործելու դեպքում արդյունքն ակնհայտ կլինի:

Դասղեկի աշխատանքի բնույթը, մանկավարժական գործառույթները, նպատակը և աշխատանքի ուղղությունները
Դասղեկները դասարանի հետ հիմնական աշխատանք վարողներն են:
Գործունեության շրջանակը ենթադրում է հետևյալ աշխատանքները.

1. Դասարանում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպում

- հետևում է աշակերտների հաճախելիությանը (մատյանում նշում է բացակայությունները, հետևում է, որ դրանց համար փաստաթուղթ ներկայացվի),
- աշխատում է առարկայական ուսուցիչների հետ՝ առաջադիմության բարձրացման ուղղությամբ (պարբերաբար ստուգում է օրագրերը, վերլուծում է ընթացիկ և վերջնական գնահատականները)
- հետևում է աշակերտների կարգապահությանը:

2. Աշակերտների հետ արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպում

- կազմակերպում է դասարանական ժողովներ.
- կազմակերպում է կոլեկտիվ ստեղծագործական աշխատանքներ.
- կազմակերպում է այցելություններ թատրոն, համերգասրահ, թանգարաններ, ցուցահանդեսներ:

3. Սովորողների հանրօգուտ աշխատանքի (դպրոցամերձ տարածքի մաքրում և այլն) կազմակերպում:

4. Աշխատանք սովորողների ծնողների հետ՝

- ծնողներից ակնկալում է, որ հետևեն երեխայի առաջադիմությանը,
- ծնողների հետ անհատական զրույցներ է ունենում,
- ծնողական ժողովներ է կազմակերպում:

5. Ծանոթացում սովորողների սոցիալական պայմաններին՝

- ծանոթանում է սովորողների ընտանիքի կազմին,
- նրանց բնակարանային և կենցաղային պայմաններին,
- բարոյահոգեբանական պայմաններին

6. Դասարանի աշակերտների սևնդի կազմակերպում (նյութական օգնության կազմակերպում):

7. Թղթավարություն՝

- ա. Ամփոփում է աշակերտների առաջադիմության տվյալները,
- բ. Լրացնում է դասամատյանը,
- գ. Լրացնում է անձնական գործերը,
- դ. Մշակում է դասղեկի աշխատանքային պլան.

8. Աշխատանք մանկավարժահոգեբանական կարողությունների խորացման ուղղությամբ:

Դասղեկական ժամի դաստիարակչական գործառույթները

Դասղեկական ժամը աշակերտների հետ դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման

կարևորագույն ձևերից մեկն է: Այն ներառվում է դասացուցակի մեջ և անց է կացվում յուրաքանչյուր շաբաթ՝ որոշակի օր: Դասղեկական ժամի ձևերը տարբեր են, դասախոսություն, զրույց, բանավեճ, վիկտորինա, մրցույթ, խաղ, կոնֆերենս, հեռակա ճանապարհորդություն, տոն և այլն: Դասղեկական ժամը կատարում է հետևյալ դաստիարակչական ֆունկցիաները. կրթական, կողմնորոշման, ուղղորդման և ձևավորման:

Կրթական ֆունկցիա - կարևորվում է նրանով, որ դասղեկի ժամը ընդլայնում է աշակերտների գիտելիքների շրջանակը: Դասղեկական ժամի առարկա կարող են հանդիսանալ գիտությունների տարբեր ոլորտներից բերված տեղեկությունները, սոցիալական կյանքի երևույթները, երեխաների հոգեբանական խնդիրները:

Կողմնորոշող ֆունկցիա-նպաստում է իրադարձություններին և երևույթներին բարոյական գնահատական տալու ժամանակ՝ հենվելով բարոյական և հոգևոր արժեքների վրա, աշակերտների մոտ աշխարհի հանդեպ որոշակի վերաբերմունքի ձևավորմանը: Հաճախ դասողեկական ժամերը օգնում են աշակերտներին կողմնորոշվել հասարակական արժեքների մեջ:

Ուղղորդող ֆունկցիա – դասողեկի ժամի այս ֆունկցիան նախատեսում է աշակերտների գործունեության կազմակերպում՝ ազդելով նրանց վարքագծի վրա, որպեսզի գիտելիքները վերածվեն համոզմունքի:

Ձևավորող ֆունկցիա – արտահայտվում է աշակերտների մոտ իրենց արարքների և իրենց իրենց գնահատելու կարողության ձևավորման մեջ, օգնում է վարել երկխոսություն, շարադրել փաստերով, արտահայտել սեփական կարծիքը: Հաճախ դասողեկի ժամը միաժամանակ կատարում է նշված բոլոր չորս ֆունկցիաները: Այն և՛ կրթում, և՛ կողմնորոշում, և՛ ուղղորդում, և՛ ձևավորում է աշակերտներին: Այս ֆունկցիաները հնարավորինս պետք է արտացոլվեն դաստիարակչական միջոցառման նպատակի ձևակերպման մեջ:

Դասողեկի ժամերի թեմատիկան տարբեր է: Դասողեկի ժամերը կարող են նվիրվել.

- բարոյաբեկական
- գիտության և իմացության
- գեղագիտական
- պետության և իրավունքի
- հիգենայի և առողջ ապրելակերպի
- իրազեկման
- քննադատական
- համադասարակական /կարևոր հասարակական իրադարձությունների, տոնական օրերի/ խնդիրների:

Դասողեկի խնդիրը – ստեղծել մանկավարժական տարածք երեխայի ինքնության զարգացման, նրա ներաշխարհի հարստացման համար:

Եւով է:

- երբ երեխաների հետ շփվելիս դասողեկ- մանկավարժը կառաջնորդվի յուրահատուկ նախնական արժեքով, որը իր մեջ ներառում է այսպիսի կանոններ:
- Սիրել երեխաներին
- Երբեք չմոռանալ խրախուսել երեխաներին լավ արարքի համար
- Երբեք չհամեմատել երեխաներին
- Չունենալ սիրելիներ
- Երբեք չբողոքել երեխաներից
- Կարողանալ ներել
- Կարողանալ օգնել
- Կարողանալ համբերել և սպասել
- Կարողանալ հետաքրքիր մարդ լինել
- Կարողանալ սիրով պահանջել և սիրել պահանջելով
- Կարողանալ յուրաքանչյուրի համար բարի խոսքեր գտնել
- Կարողանալ ընդհանուր լեզու գտնել ուսուցիչների և ծնողների հետ
- Կարողանալ ցանկացած աշխատանք կատարել երեխաների հետ
- Յուրաքանչյուր երեխայի մոտ գտնել կարևոր որակներ և ջանալ զարգացնել դրանք
- Ամեն ինչ հորինել նրանց հետ միասին. այլ ոչ թե՛ նրանց փոխարեն
- Սովորեցնել երեխաներին բարություն, պատասխանատվություն, հարգանք իրենց և մյուսների նկատմամբ:

Դասողեկությունը բավականին աշխատատար, բարդ գործ է: Միշտ պետք է զբաղվել երեխաների հետ, միշտ նոր սնունդ տալ նրանց ուղեղին. պատկերացմանը, հոգուն, արդյունքը երկար սպասել չի տա: Դասարանի ղեկավարը (այսուհետ՝ դասողեկ), իսկ տարրական դպրոցում՝ դասավարդ՝

- 1) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում իր դասարանի սովորողների շրջանում, հայտնաբերում է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված սովորողի (ընտանիքի) և դրա մասին մեկօրյա ժամկետում տեղեկացնում է դպրոցի տնօրենին՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս մանկավարժական աշխատողների հետ:
- 2) մասնակցում է իր ղեկավարած դասարանում սովորողների կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի դիտարկմանը, բացահայտմանը, գնահատմանը և մանկավարժա-հոգեբանական աջակցության համապատասխան ծառայությունների մշակմանը, դրանց ապահովմանը:
- 3) նպաստում է սովորողների նկատմամբ դպրոցի և ընտանիքի միասնական մանկավարժական պահանջների կատարման ապահովմանը:
- 4) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն: 5) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, էլեկտրոնային գրանցումները, դպրոցի տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին տեղեկատվություն:
- 6) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային եքսկուրսիաներ, շրջագայություններ և այլ միջոցառումներ:
- 7) դպրոցի մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում սովորողին խրախուսանքի կամ կարգապահական տույժի ներկայացնելու հարցը: